

Kainuun edunajaminen

Mhall 27.10.2025

Kainuun edunajamisen ajankohtaiskatsauksen tarkoituksena on arvioida Kainuun aluekehityksen tilannekuvaa sekä käydä keskustelua ja linjata maakunnan edunajamista koskevia asioita.

Tämän asian käsittelyn aikana kokoukseen osallistuvat kutsuttuina asiantuntijoina europarlamentaarikko Merja Kyllönen, kansanedustaja Tuomas Kettunen, Kainuun ELY-keskuksen ylijohtaja Jaana Korhonen ja Kainuun hyvinvointialuejohtaja Sami Mäenpää.

1) Kaivosmineraalivero ja sähköverotuksen muutokset kaivoksille ja datakeskuksille

Maan hallitus päätti kehysriihessään huhtikuussa 2025 korottaa kaivosmineraaliveroa. Lakiesitys oli lausunnoilla kesällä. Lausuntokierroksen jälkeen hallitus linjasi, että veronkorotuksen lisäksi kuntien osuus kaivosmineraaliveron tuotosta pienenee.

Asiasta lisää valtioneuvoston sivuilla:

<https://valtioneuvosto.fi/-/10623/kaivosmineraalien-ja-virvoitusjuomien-verotus-kiristyy>

Sähköveroa kiristetään kaivosten ja datakeskusten osalta. Hallitus arvioi datakeskusten mahdollisen erillisen tuen tarpeellisuutta datatalouden tiekartan valmistumisen jälkeen.

Asiasta lisää valtiovarainministeriön sivuilla: <https://vm.fi/-/datatalouden-tiekartta-ja-datakeskusten-verotuki>

2) Itäisen ja pohjoisen Suomen ohjelmat

Maan hallitus on nimittänyt kauppaneuvos Harri Bromanin erityisedustajaksi tukemaan erityisesti Itäisen Suomen ohjelman strategisten toimenpide-ehdotusten nopeaa toimeenpanoa. Bromanin toimeksianto kestää maaliskuun 2026 loppuun saakka.

Valtioneuvosto on päättänyt kohdentaa valtion vuoden 2025 talousarviossa alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukemiseen 16 106 000 euron myöntövaltuuden Itäisen ja Pohjoisen Suomen ohjelmien toimeenpanoon. Myöntövaltuus jaetaan siten, että Itäisen Suomen ohjelmaan kohdennetaan 12 000 000 euroa ja Pohjoisen Suomen ohjelmaan 4 106 000 euroa.

Asiasta lisää valtioneuvoston sivuilla:

<https://valtioneuvosto.fi/-/1410877/itaisen-ja-pohjoisen-suomen-ohjelmien-toimeenpanoon-16-1-milj.-euroa>

3) Ajankohtaiset EU-asiat

Monivuotinen rahoituskehys on EU:n taloudellisen suunnittelun kulmakivi, joka määrittää unionin budjetin painopisteet ja rahoituksen suuntaamisen. Euroopan komissio antoi 16.7.2025 ehdotuksensa seuraavaksi monivuotiseksi rahoituskehykseksi vuodesta 2028 eteenpäin.

Lisätietoa esityksestä monivuotiseksi rahoituskehykseksi löytyy komission sivuilta:

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/fi/ip_25_1847

Kuluvan rahoituskehyskauden (2021-2027) osalta Euroopan komissio ehdotti 1.4.2025 koheesiopolitiikan väliarvioinnin yhteydessä muutoksia nykyiseen lainsäädäntöön. Komissio myös kehotti EU-maita mukauttamaan koheesio-ohjelmiaan ja suuntaamaan investointeja EU:n strategiaan painopistealoihin, joiden toimilla vastataan EU:n kiireellisimpiin haasteisiin. Painopisteisiin kuuluvat muun muassa EU:n kilpailukyky, puolustus, turvallisuus ja itäisten raja-alueiden tukeminen sekä kohtuuhintainen asuminen, vesiresilienssi ja energiasiirtymä.

Valtioneuvosto on päättänyt toteuttaa koheesiopolitiikan väliarvioinnin Suomessa uudelleen kohdistamalla Euroopan aluekehitysrahaston ja sosiaalirahaston rahoitusta uusiin erityistavoitteisiin noin 300 miljoonaa euroa. Uudet erityistavoitteet ovat:

- Puolustusteollisuutta ja kaksikäyttöisyyttä tukevan teollisuuskapasiteetin vahvistaminen (n. 90 milj. euroa).
- Sotilaallista liikkuvuutta edistävän kaksikäyttöisen liikenneinfrastruktuurin kehittäminen (n. 210 milj. euroa).

Asiasta löytyy lisätietoa valtioneuvoston sivuilta:

<https://valtioneuvosto.fi/-/1410877/uudistuva-ja-osaava-suomi-ohjelma-300-milj.-euron-uudelleenkohdistukset-puolustusvalmiuksien-vahvistamiseksi-suomessa>

4) Kainuun kantaverkon kehittäminen

Fingrid Oyj on julkaissut 4.9.2025 verkkosivuillaan Kantaverkon kehittämissuunnitelman 2026–2025 luonnoksen ja pyytänyt siitä palautetta 3.10.2025 mennessä. Kainuun liitto on koonnut Kainuun kunnilta ajantasaiset kantaverkon kehittämisen tarpeet ja toimittanut kommentin kehittämissuunnitelman luonnoksesta Fingridille.

5) Itä-Suomen, Pohjois-Suomen sekä Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukuntien kokoukset

Itä-Suomen, Pohjois-Suomen sekä Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukuntien kokoukset järjestetään 10.12.2025 Helsingissä. Kokouksiin osallistuminen on ilmoitettava 10.11.2025 mennessä.

6) Asiantuntijoiden ajankohtaisraportit

Käsitellään mahdolliset asiantuntijoiden raportit.

6) Muut mahdolliset asiat

Lisätietoja maakuntajohtaja Riikka Pirkkalaiselta, puh. 040 539 5090 tai sähköpostitse osoitteella etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi

Maakuntajohtajan ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi saamansa informaation ja käy asiakohtiin liittyvää evästyskeskustelua.

Maakuntahallituksen päätös